

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/83/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123210981
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3123210981.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej a členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej, JUDr. Jána Burika, vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov - matky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpenej zástupcom Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o., so sídlom Pribinova 20, 811 09 Bratislava, IČO: 50 491 300 a otca: neuvedený, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 77P/75/2023-25 zo dňa 31. januára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 77P/75/2023-25 zo dňa 31. januára 2024 potvrdzuje

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa výroku I. nariadil ústavnú starostlivosť nad mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v zariadení: E. F. G., G. XX, XXX XX D..

Výrokom II. rozhodol, že matka je povinná prispievať na výživu mal. A. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrované neplnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia: E. F. G., G. XX, XXX XX D..

Podľa výroku III. bolo rozhodnuté o trovách prvoinštančného konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Okresný súd v odseku 1. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou A. H., nar. XX.XX.XXXX, I. H., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX a odôvodnenie tohto návrhu.

3. V odseku 2. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na vyjadrenie matky prostredníctvom právnej zástupkyne.

4. Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, oboznámením správy zo šetrenia pomerov, oboznámením predložených správ, pripojeného spisu Okresného súdu Trenčín sp.zn. 77P/34/2023, v odsekoch 4., 5., 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol vyjadrenie matky, otca, kolízneho opatrovníka.

5. V odseku 7. odôvodnenia napadnutého rozsudku bolo poukázané na šetrenia vykonané Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, ktorý v správe poukázal na to, že maloleté deti A. H., I. H. a A. B. boli na základe uznesenia neodkladným opatrením dočasne

umiestnené do zariadenia: E. F. G., C. C. G. XX, XXX XX D.. Deti sa v centre adaptovali dobre, navštevujú materskú škôlku. Dôvodom umiestnenia bola neschopnosť rodičov postarať sa o maloleté deti. Matka s maloletými deťmi bola ubytovaná v o.z. J., kde počas pobytu nespolupracovala, voči pracovníkom bola neúctivá, konfliktná a nedodržiavala nastavené pravidlá v zariadení. Matka nezabezpečovala riadnu starostlivosť o maloleté deti A. a I. a o.z. J. matke ukončilo pobyt. Maloleté deti A. H. a I. H. boli už v minulosti dočasne umiestnené uznesením Okresného súdu Bratislava II. č.k. 28P/174/2021-30 zo dňa 06.12.2021 do Centra pre deti a rodiny – Röntgenova 6, 851 01 Bratislava. Dňa 05.01.2022 porodila matka mal. A. B., bola pomocou Úsmevu ako dar prevezená aj s maloletým do ZNB – K. (zariadenie núdzového bývania – L. G. K.). Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom pod sp.zn. 8P/18/2022 boli maloleté deti H.: A. a I. zverené späť do osobnej starostlivosti matky. Po navrátení detí do starostlivosti matky sa veci zmenili a matka začala opätovne zanedbávať hygienu detí, nedodržiavala poriadok, deťom nevarila a čas venovala otcovi maloletých detí, ktorý ju navštevoval pod vplyvom alkoholu. Po uplynutí výpovednej lehoty v zariadení, ktorá bola ukončená dňa 31.07.2022, následne matka s deťmi sa presťahovala do M. N. D. O. I.. Priebeh pobytu matky s deťmi bol podobný ako v predchádzajúcich zariadeniach. Matka zanedbávala maloleté deti, bola konfliktná. Z týchto dôvodov napokon musela s deťmi zariadenie opustiť. Matka sa s maloletými deťmi dňa 21.11.2022 presťahovala do ďalšieho zariadenia o.z. J. v P.. Matka starostlivosť o maloleté deti opäť zanedbávala, voči pracovníkom zariadenia bola neúctivá, konfliktná, nedodržiavala nastavené pravidlá a s matkou bol ukončený pobyt. Z dôvodu, že matka sa ocitla v situácii, kedy nemala kam s deťmi ísť, deti nemali zabezpečené základné životné podmienky, stabilné prostredie, na základe neodkladného opatrenia boli maloleté deti zverené do zariadenia: E. F. G., G. XX, XXX XX D.. Starostlivosť o maloleté deti do dnešného dňa sa vykonáva v zariadení G.. Matka maloleté deti kontaktuje pravidelne a bolo jej umožnené vziať si deti na vychádzky. Počas umiestnenia detí v zariadení G. sa konali prípadové konferencie a hlavným cieľom bola sanácia rodinného prostredia. Matka maloletých detí bola voči pracovníkom centra, ako aj voči úradu pravidelne útočná. Agresívne a vulgárne správanie bolo aj zo strany otca maloletých detí (A., I.) p. H.. Matka maloletých detí si vybavila ubytovanie v N. G. L. M. B. B., D. XX/X, XXX XX D., ktoré centrum matku dňa 21.07.2023 prijalo. Celý odborný tím v tomto centre matke bol nápomocný, i napriek tomu matka bola nespokojná, hľadala stále problém, prestala pracovať. Matka priznala, že starostlivosť o maloleté deti je na ňu veľa, nevládze a deti by chcela mať len cez víkend. Veľakrát zavádzala, nehovorila pravdu, často klamala. Hlavným cieľom bola sanácia rodiny, ktorá sa zhodnotila ako neúspešná. Matka zlyhala po všetkých stránkach, nedokázala poriadne zabezpečiť starostlivosť a výchovu o svoje maloleté deti. C. sa vyjadriala, že jej vyhovovalo, ak deti nemala stále pri sebe, čo bolo vyhodnotené ako nedostačujúce na to, aby sa deti vrátili do jej starostlivosti. Počas dvoch týždňov, kedy mala matka deti nepretržite, starostlivosť bola nevyhovujúca, deti boli často choré, zanedbané a matka si nevedela nastaviť žiaden režim. Matke chýbajú rodičovské zručnosti. Matke bol zo strany N. B. ukončený pobyt a maloleté deti boli odovzdané späť do starostlivosti N. G.. Otec maloletých detí A. a I. úrad nekontaktuje, nie je vedomosť, kde sa zdržiava a ani, či niekde pracuje. Matke chýba dostatočná motivácia od otca maloletých detí. Otec nie je schopný zabezpečiť pre ne stabilné bývanie, dostatočne sa o nich postarať. Matka, t.č. podľa posledných informácií, sa zdržiava u svojej matky p. P. B., ktorá býva v maringotke vo O. a ako adresu trvalého pobytu má stále uvedenú C. XX, D. – L. E. O.. Matka oznámila, že si vybavila Krízové centrum Q., ktoré sa nachádza v G. D. a tam by ju mali od 01.02.2024 s deťmi prijať. Vedúca tohto krízového centra poskytla informáciu o tom, že pri navrátení detí do starostlivosti matky sa matke a deťom poskytne v tomto centre sociálna služba. Matka je vnímaná ako jedna zo žien, ktorá bojuje za svoje deti, má ich rada, chce, aby s ňou deti vyrastali, ale súčasne je zrejmé, že s matkou je ťažká spolupráca, matka opakovane zlyhala pri starostlivosti o deti. Momentálne nie je v záujme maloletých detí, aby znova išli do krízového centra, v ktorom strávia možno 6 – 12 mesiacov a opätovne sa bude hľadať ďalšie krízové centrum, kde matku s deťmi ubytujú. Počas jedného roka vystriedala tri krízové centrá, čo nie je veľmi perspektívne pre deti, ktoré potrebujú stabilné zázemie, kde budú mať pocit bezpečia a istoty.

6. Okresný súd v odseku 8. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na správu CDR, podľa ktorej maloleté deti A., I. a A. boli prijaté do CDR 12.12.2022. Maloleté deti prišli špinavé, zanedbané. Navštevy detí zo strany matky vyústili do opakovaných konfliktov medzi matkou, otcom a pracovníkmi CDR. Dohodnuté pravidlá matka nerešpektovala. Vždy presadzovala svoje riešenie. Pokiaľ nebolo po jej vôli, pracovníkom CDR vulgárne nadávala aj pred deťmi. Pán H. a matka maloletých detí sa vyhrážali aj pracovníkom CDR. Počas niektorej vychádzky s rodičmi sa maloleté deti vrátili s modrinami, bola privolaná detská lekárka I. R.. V júli 2023, keď matka nastúpila do Krízového centra B., sa na základe dohody maloleté deti z víkendových pobytov vracali opakovane s črevnými problémami,

choré, až jedenkrát maloletý I. skončil na infekčnom oddelení na Kramároch s mononukleózou. A. veľmi schudol, A. ostala plačlivá. Na prípadových konferenciách bolo zreteľné, že matka deti nezvláda. Vzájomné konflikty medzi matkou a p. H. sa preniesli aj na pôdu CDR a MŠ. Situáciu matka nezvládala a sama kontaktovala CDR prostredníctvom sms, aby deti prevzali do svojej starostlivosti. CDR sa snaží všemožne podporiť to, aby matka mohla vychovávať svoje deti. Matke však chýbajú základné rodičovské zručnosti, peniaze aj strecha nad hlavou. Za rok spolupráce s matkou nevidno usporiadanie jej pomerov, ktoré by viedli k zabezpečeniu základných potrieb detí a ich bezpečnosti. Matka zlyháva opakovane napriek tomu, že svoje deti má rada a zaujíma sa o ne. Nechce si však dať poradiť. Matka maloletých detí nemá na svoje problémy nadhľad, neváha opakovane klamať a prispôsobovať si situáciu ako jej to práve vyhovuje, často v úplnom rozpore s tým, čo presadzovala na predošlom. Neuvedomuje si, že na deti v kontajneroch číhajú nástroje v podobe infekčných chorôb. Pobyť v stane pri teplote 6 stupňov nie je prospešný pre deti.

7. Okresný súd uznesením č.k. 77P/34/2023-92 zo dňa 20.09.2024 vylúčil na samostatné konanie návrh o nariadenie náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX a vec sa vedie pod sp.zn. 77P/75/2023. Maloleté deti A. H., nar. XX.XX.XXXX a I. H., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú z matky: A. B., nar. XX.XX.XXXX a otca: I. H., nar. XX.XX.XXXX. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX pochádza z matky: A. B., nar. XX.XX.XXXX a neurčeného otca. Okresný súd uviedol, že maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, má iného, resp. neurčeného otca a ide o návrh, ktorý sa na spojenie nehodí, preto samostatným uznesením vylúčil návrh o nariadenie náhradnej starostlivosti (ústavnej starostlivosti) maloletého A. na samostatné konanie.

8. Okresný súd v odsekoch 10., 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na predchádzajúce súdne konania. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 20P/26/2022-23 zo dňa 07.12.2022 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola uložená rodičom povinnosť odovzdať maloletú A. a maloletého I. a matke uložená povinnosť odovzdať maloletého A. do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do zariadenia: E. F. G., G. XX, XXX XX D., ktoré neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že bolo osvedčené to, že život a zdravý vývoj maloletých detí je ohrozený po všetkých stránkach. Matka sa o deti v momentálnej situácii nedokáže riadne postarať, otec je v starostlivosti o svoje dve maloleté deti, a to A. a I. H. úplne nečinný. Iní príbuzní nemajú záujem maloleté deti vychovávať, nevedia zabezpečiť adekvátnu starostlivosť. Bolo preto nevyhnutné neodkladným opatrením umiestniť maloleté deti do tohto zariadenia, ktoré bolo oznámené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.

9. Z vypovedania zmluvy Zariadenia núdzového bývania K. zo dňa 28.06.2022 adresovaného matke vyplynulo, že matka bola prijatá do tohto zariadenia dňa 08.01.2022, avšak po navrátení detí matke sa veci zmenili, matke nezostával čas na starostlivosť o deti, hygienu, stravu, venovala sa opitému priateľovi p. H., ktorý prespával v neďalekom schátranom dome. Zariadenie dalo matke výpoveď, výpovedná lehota skončila 31.07.2022, a to z dôvodu zanedbávania povinností matkou maloletých detí, sťažností od občanov a starostu obce.

10. Okresný súd v odseku 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na správu Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok, podľa ktorej otec maloletých detí A. a I. nastúpil na kliniku drogových závislostí za účelom ochranného ústavného protialkoholického liečenia dňa 17.12.2022, ktoré mu bolo uložené na základe právoplatného trestného rozkazu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 13.09.2022 sp.zn. 15T/88/2022, právoplatného 13.09.2022. Otec týchto maloletých detí absolvoval terapeutické aktivity a k abstinencii zaujal ambivalentný postoj, na priepustke zrecidivoval, od pokračovania v ústavnej liečbe nemožno očakávať zlepšenie spolupráce ani nadhľadu. Bola navrhnutá zmena ústavnej liečby na ambulatnú.

11. Okresný súd poukázal na ust. § 54 ods. 1 až 6, § 62 ods. 1 až 6, § 75 ods. 1, 2, § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine a na základe zisteného skutočného stavu veci rozhodol tak, ako uviedol vo výrokovej časti svojho rozsudku.

12. Okresný súd dospel k záveru, že mal za preukázanú nevyhnutnosť nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým A.. Z dokazovania vyplynulo, že výchova maloletého je vážne ohrozená. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava spolupracuje s matkou od roku 2019, kedy sa v starostlivosti o maloletú A. vyskytli na strane matky nedostatky. Maloletá A. a maloletý I. boli na základe uznesenia

Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/174/2021-30 zo dňa 06.12.2021 dočasne umiestnení do Centra pre deti a rodiny – Röntgenova, Bratislava. Následne matke bolo na základe jej žiadosti zabezpečené ubytovanie v H. E. D. – L. G. K.. Maloletý A. sa narodil XX.XX.XXXX, spolu s matkou následne býval v H. – K.. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8P/18/2022-63 zo dňa 25.05.2022 bola maloletá A. a maloletý I. zverení do osobnej starostlivosti matky, no následne zo strany matky opätovne došlo k zanedbávaniu starostlivosti o maloleté deti, zanedbávaná hygiena maloletých detí, nedodržiavaný poriadok, otec maloletých detí ich navštevoval pod vplyvom alkoholu a matka s ním trávila čas. Následne došlo k výpovedi zmluvy zo strany H. K. dňom 31.07.2022. Matka sa presťahovala do M. N. D. O. I., kde opäť zanedbávala maloleté deti, bola konfliktná a z tohto dôvodu musela zariadenie opustiť a dňa 21.11.2022 sa presťahovala do zariadenia o.z. J. O. P., kde sa situácia opakovala, matka nedodržiavala pravidlá v zariadení, maloleté deti zanedbávala, preto bol s matkou ukončený pobyt. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 20P/26/2022-23 zo dňa 07.12.2022 nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého boli deti odovzdané do zariadenia E. F. G., G., D.. Matka začala bývať v Centre pre deti a rodiny B., D. XX/X, D., kde jej boli umožnené návštevne pobyty maloletých detí, daná možnosť predĺženia pobytu, aby mohla mať maloleté deti v starostlivosti. Matka bola pod dohľadom sociálneho pracovníka, psychológa, liečebného pedagóga a vychovávateľa. Matka sa snažila maloleté deti dostať do svojej osobnej starostlivosti a nápomocní jej boli v zariadení B., ako i v Neziskovej organizácii G.. Konali sa viaceré prípadové konferencie. V konečnom dôsledku však matka napriek výraznej pomoci a ústretovosti zo strany všetkých zúčastnených nedokázala riadne zabezpečiť starostlivosť a výchovu o svoje maloleté deti, matka sa sama priznala, že je toho na ňu priveľa a nezvláda starostlivosť o deti. Z dokazovania vyplynulo, že matka nemá rodičovské zručnosti tak, aby mohla riadne zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, deti zanedbáva po hygienickej stránke, maloleté deti nie sú vychovávané, výchova zlyhávala. Matka bola krátku dobu zamestnaná, podľa jej vyjadrenia v zamestnaní skončila zo zdravotných dôvodov, inú prácu si nehľadá, bezdôvodne nie je evidovaná na úrade práce. Pokiaľ mala matka maloleté deti na dlhodobom pobyte, jej starostlivosť o deti bola absolútne nevyhovujúca. Matke bol zo strany centra B. ukončený pobyt a maloleté deti boli odovzdané späť do starostlivosti centra G.. Zo správy centra G. vyplynulo, že za rok spolupráce s matkou nevidia usporiadanie pomerov, ktoré by viedli k zabezpečeniu základných potrieb detí a ich bezpečnosti, matka zlyháva opakovane. I napriek tomu, že svoje deti má rada, zaujíma sa o ne, nechce si však dať poradiť, nemá na svoje problémy nadhľad. Otec sa o maloleté deti A. a I. nezaujíma vôbec, nevie zabezpečiť im bývanie, v minulosti požíval v zvýšenej miere alkoholické nápoje, v súvislosti s trestným konaním mu bolo uložené ochranné ústavné protialkoholické liečenie, alkohol požíva aj toho času, čo potvrdil na pojednávaní. Otec ani matka nemajú stabilné bývanie. Otec podľa svojho vyjadrenia býva u svojho kamaráta, matka býva u svojej matky p. P. B., ktorá býva v maríngotke vo O., od 01.02.2024 by mala mať matka zabezpečené bývanie v Krízovom centre v G. D.. Matka počas jedného roka vystriedala tri krízové centrá, t.č. nemá žiaden príjem, z ktorého by mohla zabezpečiť potreby pre maloleté deti. Skutočnosti, ktoré tvrdil otec maloletých detí A. a I., že dosahuje príjem z brigád cca 700,- až 800,- Eur mesačne, sa okresnému súdu javia ako nepravdepodobné a účelové. V konaní nebola zistená osoba, ktorej by bolo možné zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

13. Okresný súd mal za to, že boli splnené podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A. podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, ktorá bude vykonávaná v zariadení: Nezisková organizácia G., G. XX, XXX XX D.. Bolo preukázané, že výchova maloletého A. je vážne ohrozená, matka dieťa zanedbáva a pre svoj aktuálny sociálny stav nedokáže o neho zabezpečiť riadnu starostlivosť. Vážne ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa je stav, ktorý v sebe zahŕňa reálnu možnosť narušenia výchovy v dôsledku zlého rodinného prostredia, nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti rodičov. Ústavná starostlivosť nariadená z tohto dôvodu je opatrením predovšetkým preventívneho charakteru. Nevyžaduje sa, aby už bola výchova narušená, teda nevyžaduje sa ani to, aby nariadeniu ústavnej starostlivosti v tomto prípade predchádzali iné výchovné opatrenia. Práve naopak ich použitie v tomto prípade je nežiadúce, pretože by ďalšie zotrvanie dieťaťa v ohrozujúcom prostredí mohlo spôsobiť vážne narušenie telesného alebo duševného zdravia dieťaťa. Závažné ohrozenie výchovy dieťaťa môže spočívať v okolnostiach na strane dieťaťa alebo na strane rodičov, resp. osôb, ktoré sa o dieťa osobne starajú, napr. rodič sa vôbec o dieťa nestará, zanedbáva ho, resp. pre aktuálny nepriaznivý sociálny stav nedokáže zabezpečiť riadnu výchovu.

14. Za aplikácie § 62, § 75 ods. 1, 2, § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine okresný súd určil matke a otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej A. a maloletého I. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na

účet zariadenia: Nezisková organizácia G., G. XX, XXX XX D.. Okresný súd prihladol, že t.č. povinný rodič je bez príjmu, resp. má minimálny príjem.

15. O trovách prvoinštančného konania okresný súd rozhodol za aplikácie § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

16. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podala odvolanie matka prostredníctvom zástupcu. V odvolaní uviedla, že rozhodnutie súdu rešpektuje, ale s ním nesúhlasí. Konanie samotné bolo iniciované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava s odôvodnením, že v rodine dlhodobo pretrvávajú nepriaznivé okolnosti ako je neustála neistá bytová situácia, zlá finančná situácia, matka nevie riadne zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti z dôvodu jej nedostatočných rodičovských zručností, agresívneho správania sa otca maloletých detí A. a I. a jeho alkoholizmu. Pokiaľ ide o ubytovanie matky s maloletými deťmi v Zariadení núdzového bývania (ZNB) – L. G. K., E. I. E. O., matka trvala na tom, že počas pobytu si našla prácu na čiastočný úväzok, aby jej zostával čas na starostlivosť o maloleté deti. Nezanedbávala hygienické návyky u seba, resp. u maloletých detí. Trvala na tom, že predmetné zariadenie jej neoprávnene vypovedalo zmluvu. V nasledovných bytových zariadeniach, v ktorých sa matka s maloletými nachádzala, sa snažila pre maloletých zabezpečiť čo najlepšiu starostlivosť a vychádzať s pracovníkmi zariadení čo najlepšie. Matka odmietla, že by voči pracovníkom o.z. J. bola neúctivá či konfliktná. V čase pobytu v zariadení matka sa o maloleté deti vedela riadne postarať, bola schopná zabezpečiť aj príjem vzhľadom k tomu, že pracovala. Po odobratí maloletých detí do zariadenia Neziskovej organizácie G. od 01.02.2024 matka si dokázala zabezpečiť Krízové centrum v G. D.. Bola schopná ušetriť si finančné prostriedky. Pokiaľ by mala maloletého zvereného do jej osobnej starostlivosti, je schopná svojim deťom zabezpečiť škôlku, resp. školu, detského lekára, je schopná sa o maloletých postarať po materiálnej stránke. Matka poukázala na zlé úroveň starostlivosti, ktorá je maloletému zabezpečovaná v zariadení neziskovej organizácie G.. Aktuálne je schopná zabezpečiť pre maloletého stabilné výchovné prostredie a vhodné zázemie. Otec maloletých detí A. a I. predložil súdu v konaní vedenom pod sp.zn. 77P/34/2023 doklad o absolvovaní ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou. Matka o svoje deti záujem nikdy nestratila, akonáhle jej boli odobraté, snažila sa o kontakt s nimi a má o svoje deti naďalej záujem, je schopná sa o ne postarať, disponuje dostatočnými rodičovskými schopnosťami a zručnosťami a vie nastaviť maloletým režim a pravidlá výchovy. Nesúhlasí so správou CDR. Je zle zabezpečená úroveň starostlivosti v zariadení Neziskovej organizácie G.. Nie je predsa možné, aby maloletý dokázal schudnúť iba počas víkendov, ak celé týždne trávi v danom zariadení. V súčasnosti má matka zabezpečené ubytovanie C. O. P. a zabezpečila si aj prácu na pozícii kuchár. Poukázala na ust. § 24 ods. 4, § 4 ods. 3 Zákona o rodine. Za závažné ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Zmyslom právnej úpravy je to, aby sa zabránilo tomu, že maloleté dieťa bude umiestnené do zariadenia ústavnej starostlivosti iba z dôvodu, že rodičia sú v ťažkej sociálnej situácii. Rozdelenie rodiny predstavuje veľmi závažný zásah do základných ľudských práv, a preto sa musí opierať o dostatočné argumenty motivované záujmom dieťaťa. Ústavnú starostlivosť je potrebné chápať ako krajné riešenie situácie a akékoľvek rozhodnutie o odňatí dieťaťa z rodičovskej starostlivosti je vždy nutné považovať len za dočasné opatrenie, ktoré je potrebné zrušiť ihneď, ako nastanú vhodné okolnosti.

17. Matka maloletého prostredníctvom zástupcu v odvolaní namietala aj to, že rozsudok je nedostatočne odôvodnený s poukazom aj na judikatúru Ústavného súdu SR, a preto je nezákonný. Vo veci starostlivosti o maloleté deti v prvom rade by mal byť záujem maloletého. Matka maloletého ľúbi, má s ním vybudovaný pekný vzťah a maloletý jej chýba, je pre ňu zmyslom jej života a nevie si predstaviť stráviť čo i len krátke obdobie bez neho. Matka je zúfalá z celej situácie. Bolo poukazané na Nález Ústavného súdu SR zo dňa 19.09.2018 sp.zn. I. ÚS 216/2018. V konaní okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasné rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Okresný súd neprihladol na najlepší záujem maloletého, rozsudok sa javí ako nezákonný, preto matka maloletého navrhla ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

18. Postupom okresného súdu bolo odvolanie matky doručené kolíznemu opatrovníkovi na vyjadrenie v lehote 10 dní. Výzva okresného súdu zostala bez stanoviska kolízneho opatrovníka.

19. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného v zákonnej odvolacej lehote matkou maloletého dieťaťa ako osobou oprávnenou, postupom bez nariadenia pojednávania za aplikácie ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to ani dôležitý verejný záujem, za aplikácie ust. § 65, § 66 CMP posúdil rozsudok okresného súdu a za rešpektovania ust. § 219 ods. 1,3 CSP verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1,2 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

20. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie podané matkou maloletého dieťaťa bez nariadenia pojednávania sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/83/2024-50 zo dňa 21.05.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 21.05.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

21. Podstatou odvolania podaného matkou maloletého dieťaťa bolo namietanie nedostatočného odôvodnenia rozsudku okresného súdu, prijatie nesprávnych skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a zaujatie nesprávneho právneho posúdenia veci, keď podľa názoru matky nebol zohľadnený pri rozhodnutí okresného súdu najlepší záujem maloletého, pretože matka sa dokáže o maloletého postarať, disponuje dostatočnými rodičovskými schopnosťami, zručnosťami, má zabezpečené bývanie v ubytovni C. O. P., zároveň si zabezpečila prácu na pozícii kuchár a o maloletého má záujem, ľúbi ho, maloletý jej strašne chýba, je zmyslom jej života. Matka maloletého poukázala prostredníctvom zástupcu na ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, ako aj ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, keď za závažné ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery, resp. majetkové pomery rodiča maloletého dieťaťa a samotnú ústavnú starostlivosť je potrebné chápať ako krajné riešenie, ktoré je možné nariadiť len na nevyhnutný čas.

22. Krajský súd sa oboznámil s napadnutým rozsudkom okresného súdu, jeho odôvodnením a konštatuje, že má náležitosti vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP, ak okresný súd jasným a zreteľným spôsobom vyjadril dôkazy, konštatoval zistený skutočný stav veci, ktorý právne kvalifikoval na základe citovaných rozhodných zákonných ustanovení Zákona o rodine, t.j. vyjadril v dostatočnom rozsahu skutkové a právne závery, pre ktoré nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom, preto napadnutý rozsudok okresného súdu nie je nezrozumiteľný a nie je ani nedostatočne odôvodnený.

23. Okresný súd podľa názoru krajského súdu v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie a z vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré následne aj správne právne posúdil, preto nebol relevantný odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP.

24. Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok okresného súdu, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX, matkou ktorého je A. B. a otec nie je určený. I. A. B. okrem maloletého A. je matkou aj maloletých detí A. H., nar. XX.XX.XXXX a I. H., nar. XX.XX.XXXX, otcom, ktorých maloletých detí je I. H., nar. XX.XX.XXXX. Z postupu okresného súdu bolo zrejmé, že konanie sa začalo na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ktorý žiadal nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi A. a I. H. a A. B.. Z dôvodu, že maloletý A. B. pochádza z matky A. B. a neurčeného otca, okresný súd konanie o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým A. uznesením č.k. 77P/34/2023-92 zo dňa 20. septembra 2023 vylúčil na samostatné konanie, avšak výsledky dokazovania sa stali spoločným základom pre rozhodnutia vzťahujúce sa k trom maloletým deťom A. a I. H. a A. B. (v tejto veci odvolacím súdom pripojený kompletný spisový materiál okresného súdu sp.zn. 77P/34/2023).

25. Nie je možné súhlasiť s odvolacím dôvodom matky maloletého A., že by okresný súd pri svojom rozhodovaní nezohľadňoval najlepší záujem maloletého, práve naopak, na základe výsledkov dokazovania bolo nevyhnutné nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť, keďže boli preukázané všetky zákonné predpoklady pre takéto rozhodnutie okresného súdu.

26. Z ustanovenia § 54 ods. 1 Zákona o rodine tak, ako ho v odôvodnení napadnutého rozsudku v odseku 17. citoval okresný súd, vyplýva, že zákon preferuje náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť pred ústavnou starostlivosťou. Z tohto dôvodu pred nariadením ústavnej

starostlivosti je súd vždy povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, napr. druhému rodičovi, starým rodičom, či iným príbuzným alebo blízkym osobám, a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Z dokazovania pred okresným súdom vyplynulo, že iní príbuzní nemajú záujem sa o maloletého A. starať, stará matka maloletého býva v maringotke vo Vrakuni a nemá vytvorené podmienky na zabezpečenie starostlivosti a výchovy o maloletého. Ak okresný súd nezistil tieto preferované formy náhradnej starostlivosti, tak zákonným spôsobom zisťoval splnenie podmienok pre ústavnú starostlivosť.

27. Výsledky dokazovania, s ktorými sa krajský súd stotožňuje a v podrobnostiach na ne v odôvodnení napadnutého rozsudku okresného súdu odkazuje, preukázali, že výchova maloletého je vážne ohrozená, preto v okolnostiach danej veci aplikácia miernejších opatrení by sa minula účinkom a jediným východiskom na zabezpečenie výchovy maloletého dieťaťa je nariadenie ústavnej starostlivosti tak, ako to napadnutým rozsudkom uskutočnil okresný súd.

28. Matka maloletého dieťaťa v odvolaní poukazovala na výnimočnosť ústavnej starostlivosti, ktorú súd nariadi len skutočne v krajnom prípade, ale na nevyhnutný čas. Krajský súd k tomuto odvolaciemu dôvodu poukazuje na inštitút ústavnej starostlivosti, ktorá je osobitnou formou štátom sprostredkovanej a zabezpečovanej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa, ktorá nahrádza osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Súd okrem posúdenia hmotnoprávnych podmienok pre vyslovenie zverenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti je povinný v neposlednom rade prihliadať a rešpektovať predovšetkým záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, k duchovnému a sociálnemu rozvoju a boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, no i v početných medzinárodných dokumentoch, ktorými je Slovenská republika viazaná a z ktorých súdu vyplýva povinnosť dôsledne rešpektovať, chrániť a v prvom rade prihliadať na záujmy maloletého dieťaťa.

29. Z ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že ústavnú starostlivosť možno nariadiť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená. Okresný súd vecne správne skonštatoval, že výchova maloletého je vážne ohrozená, pokiaľ matka aj napriek výraznej pomoci a ústretovosti zo všetkých zainteresovaných zariadení, pracovníkov, nedokázala riadne zabezpečiť starostlivosť a výchovu o svoje maloleté dieťa, ak nedokázala zabezpečiť nerušený jeho telesný, citový, rozumový vývoj. V prejednávanej veci boli splnené podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, a to hlavne z dôvodu, že pre zdravý psychický a fyzický vývoj a vývin maloletého je potrebné stabilné a bezpečné rodinné prostredie, ktoré zo strany matky maloletého a otca dvoch maloletých detí A. a I. vytvorené nie je, pretože doposiaľ neboli vytvorené vhodné bytové a sociálne podmienky pre život maloletého dieťaťa, nebolo vytvorené maloletému stabilné prostredie a iné rodine blízke osoby neprejavili záujem prevziať starostlivosť o maloleté dieťa.

30. Hoci matka maloletého v odvolaní kládla dôraz na výnimočnosť ústavnej starostlivosti, na základe vyššie uvedeného krajským súdom a zisteného skutočného stavu veci súdom prvej inštancie, s ktorými zisteniami ako už vyjadril odvolací súd, sa stotožňuje, pretože neboli zistené relevantné dôvody na odchýlenie sa od týchto vecne správnych skutkových zistení, okresný súd mal splnené hmotnoprávne podmienky pre vyslovenie zverenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti.

31. Ak matka v odvolaní poukazovala na vypovedanie zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb zo strany Zariadenia núdzového bývania – K. a popierala dôvod vypovedania zmluvy, a to hrubé porušovanie povinnosti, tak krajský súd zdôrazňuje to, že predmetom daného konania tak pred okresným súdom a následne aj pred odvolacím súdom nebolo vyhodnocovanie dôvodu výpovede, ale to, či zistený skutočný stav dával základ na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým A.. Ak aj matka maloletého v odvolaní popierala to, že by bola voči pracovníkom o.z. J. neúctivá či konfliktná, tak v danej veci bolo podstatné to, že aj napriek enormnému úsiliu viacerých zariadení, pracovníkov k tomu povolaných, matka nedokázala zmeniť svoje správanie, prístup, aby si za pomoci všetkých zainteresovaných vytvorila podmienky a tieto následne aj udržala k tomu, aby zabezpečila zdravý vývin, výchovu maloletého dieťaťa, čo však podľa dokazovania nenaplnila/nesplnila. Krajský súd odkazuje na zistenia vyjadrené v odsekoch 7., 8., 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými sa stotožňuje v spojení aj s dôkazmi vyplývajúcimi zo spisového materiálu Okresného súdu Trenčín

sp.zn. 77P/34/2023, ktorý bol pripojený aj v štádiu odvolacieho konania, pretože aj v zmysle Zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom zo dňa 31.01.2024 boli dôkazy tvoriace súčasť pripojeného spisu sp.zn. 77P/34/2023 oboznámené.

32. Nebolo namieste, ak matka maloletého dieťaťa v odvolaní namietala, že by rozhodnutie okresného súdu bolo zúžené len na nedostatočné bytové pomery, resp. majetkové pomery rodiča maloletého dieťaťa s poukazom na ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, pretože tieto okolnosti neboli dôvodom nariadenej ústavnej starostlivosti nad maloletým A.. K neopodstatnenosti tohto odvolacieho dôvodu krajský súd poukazuje na odsek 21. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď bolo zrejmé, že matka počas jedného roka vystriedala tri krízové centrá, i napriek výraznej pomoci zo strany všetkých zainteresovaných nedokázala riadne zabezpečiť starostlivosť a výchovu o svoje maloleté dieťa/maloleté deti. V rodine matky maloletého dieťaťa, s ktorou sa spolupracuje zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava od roku 2019, dlhodobo pretrvávajú nepriaznivé okolnosti, a to nielen neustále neistá bytová situácia, zlá finančná situácia, ale hlavne to, že matka nevie riadne zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti z dôvodu jej nedostatočných rodičovských zručností, agresívneho správania otca ďalších dvoch maloletých detí A., I., jeho alkoholizmu. Maloleté dieťa A. so svojimi súrodencami maloletou A. a maloletým I. nemajú uspokojené základné životné podmienky, nemajú stabilné prostredie, čo matka maloletého A. napriek pomoci nedokáže zabezpečiť, resp. nedokázala zmeniť. Krajský súd uvádza, že zdravý vývoj a život maloletého dieťaťa/maloletých detí je v dôsledku nie správneho prístupu (akceptácie doporučení zainteresovaných), správania sa matky a ako aj otca jej ďalších dvoch maloletých detí A. a I. vážne ohrozený po všetkých stránkach. Maloletý A. so svojimi súrodencami potrebujú stabilné zázemie, kde budú mať pocit bezpečia, istoty, a týmto riešením je podľa názoru krajského súdu vecne správne rozhodnutie o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým A., ak v konečnom dôsledku aj matka maloletého sama priznala, že nezvláda starostlivosť o deti, bolo preukázané, že nemá rodičovské zručnosti tak, aby mohla riadne zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa/deti, zanedbáva maloletého po hygienickej stránke, maloleté dieťa/deti nie sú vychovávané, výchova zlyháva. Predtým, ako bolo rozhodnuté o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým A., matke niekoľkokrát bola poskytnutá pomoc.

33. Pokiaľ matka svojim aktívnym konaním, správaním, nie však obviňovaním všetkých zainteresovaných, naplní predpoklad stabilnej nápravy, bude vytvárať vhodné podmienky pre svoje maloleté dieťa, spolupracovať so zainteresovanými subjektami tak, aby bola schopná zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa, čo bude nielen prechodného charakteru (nebudú sa neustále meniť krízové centrá), ak maloleté dieťa potrebuje stabilné zázemie, pocit bezpečia a istoty a matka v konaní, ako aj v podanom odvolaní tvrdí, že maloletého A. ľúbi, má s ním vybudovaný pekný vzťah, maloletý jej strašne chýba, tak po naplnení stability prostredia na výchovu a vývin maloletého, splnenia požiadaviek pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého zo strany matky je možné na základe ust. § 55 ods. 3 Zákona o rodine zrušiť ústavnú starostlivosť, a tým zabezpečiť to, aby matka mohla vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Je povinnosťou matky maloletého dieťaťa, aby hlavne svojim správaním, konaním preukázala a naplnila to, že má záujem na osobnej starostlivosti o maloletého, k čomu aktívnym spôsobom musí zmeniť svoj postoj a na prvé miesto dať záujem maloletého dieťaťa.

34. Rozhodnutie okresného súdu bolo v záujme maloletého dieťaťa, a preto nemožno súhlasiť s odvolacím dôvodom matky, že by nebol vzatý zreteľ na najlepší záujem maloletého, ak matka opakovane vo svojej starostlivosti o maloletého zlyhávala, nedokázala zabezpečiť základné potreby maloletého, jeho bezpečnosť. Okresným súdom nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým rešpektuje záujem tohto maloletého dieťaťa, aby sa nachádzalo v stabilnom prostredí, kde má pocit bezpečia, istoty, nerušený telesný, duševný vývin.

35. Vecne správne postupoval okresný súd, ak pri nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým súčasne rozhodol aj o úprave vyživovacej povinnosti matky voči maloletému dieťaťu s určením povinnosti matky poukazovať súdom určené výživné konkrétnemu ústavnému zariadeniu, do ktorého bolo maloleté dieťa umiestnené.

36. Krajský súd vo vyvolanom odvolacom konaní rozsudok okresného súdu potvrdil v spojení aj so závislým výrokom o trovách prvoinštančného konania ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, a to hlavne z dôvodu zabezpečenia zdravého psychického a fyzického vývoja, vývinu maloletého dieťaťa, potrebného stabilného a bezpečného prostredia na jeho vývoj a vývin.

37. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak neboli zistené dôvody postupu pre iné rozhodnutie krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.